

ԱՐՔՈՒՆԻ ՀՐԱՄԱՆԱԳԻՐ

ՅՕԳՈՒՏ ԱՇԱԿԵՐՏԱԾ

ՄՈՒՐԱՏ-ՌԱՓԱՅԵԼԵԱՆ ԼԻԿԷՈՆԻՆ

ՎԵՆԵՏԿՈՅ

ԽՏԱՆԱԿԱՆ ազգին և պետութեան վերջին տարիներու մէջ զէպ ի մեր թշուառ ազգը ցոյց տուած համակրանաց և բարեսիրտ զգացմանց ցանկն՝ աւելցաւ այս օրերու մէջ թագաւորական յատուկ արտօնագրով մ'այլ, որով՝ Միաբանութեանս Վարչական Ժողովին մատուցուած աղերսագրի մը համաձայն՝ իտալիոյ պետական Խորհրդարանն ի նկատի առաւ մեր Մուրատ-Ռափայելեան լիկէոնին նպատակը և ծրագիրը, և բարեհաճեցաւ օրինադրելու վճռական շնորհագիր յօգուտ վարժարանիս աշակերտաց։ Այդ վճռագրով լիկէոնիս աշակերտը՝ այսուհետեւ առանց ենթարկուելու պետական լիկէոնաց համար պարտաւորիչ վարժաւարտ — ազատագրի (*licenza*) ըննութեանց, միայն Մուրատ-Ռափայելեան լիկէոնիս ուսումնական կաճառին ըննութեամբ և վճռով, և նոյն լիկէոնի վերատեսչին ստորագրութեամբ՝ իրաւունք ունին անցնելու Համալսարանաց մասնագիտական օր և իցէ ճիւղին մէջ, և սովորելու իրենց փափաքած գիտութիւնն և արուեստն, մինչև ընդունիլ նաեւ վարդապետական աստիճան (*Diploma di dottorato*), ի բաց առեալ իրաւագիտական, Գեղեցիկ Դպրութեանց և Իմաստասիրական մասնաճիւղերը։ Աշակերտը՝ այդ ճիւղերն ալ ուսանելու համար՝ պէտք է որ սովորին նաեւ յունարէն և լատիներէն և ստանան պետական լիկէոններու վարժաւարտի — ազատագիրը, մինչդեռ նաեւ ծառայողական համար՝ հայ ուսանողը պարտաւոր չեն իտալացի ուսանողաց նման՝ այդ լիկէոնները սովորելու, խնդիր մը՝ որ նաեւ Միաբանութեանս Վարչութեան առ Պետութիւնն ուղղած աղերսագրին նիւթ եղած էր։

Արքունի վճռոց Պաշտօնակաճ յրտգրէն առնելով՝ կը գնենք այս տեղ վերոյիշեալ Հրամանագրին բնագիրն և Թարգմանութիւն։

Il num. 148 della Raccolta Ufficiale delle leggi e dei decreti del Regno, contiene il seguente decreto:

UMBERTO I

Per grazia di Dio e per volontà della Nazione

RE D'ITALIA

Veduto l'ordinamento e i programmi degli studi, che si seguono nel liceo-tecnico armeno Moorat Raphael in Venezia;

Considerata la convenienza di ammettere i giovani armeni, che hanno compiuto gli studi secondari nel liceo-tecnico anzidetto, a seguire gli studi superiori (eccezionali però i corsi di giurisprudenza e lettere e filosofia) e quelli di belle arti, nelle Università e negli istituti d'istruzione superiore nel Regno e negli istituti di belle arti;

Udito il Consiglio superiore di Pubblica Istruzione;

Udito il Consiglio dei Ministri;

Sulla proposta del Nostro Ministro Segretario di Stato per la Pubblica Istruzione;

Abbiamo decretato e decretiamo:

ARTICOLO UNICO

I giovani armeni, che hanno compiuto gli studi secondari nel liceo-tecnico armeno Moorat Raphael in Venezia, potranno iscriversi regolarmente come studenti nelle Università e negli istituti d'istruzione superiore del Regno per seguirvi, sino al conseguimento del diploma, i corsi:

Թագաւորութեան օրինաց և վնաս Պաշտօնական Հասցածոյի 148 համարը կը պարունակէ հետեւեալ հրամանը.

ՅՈՒՄԲԵՐՏ Ա

Շնորհիւ Աստուծոյ և կամօք Ազգին

ԹԱԳԱՐԱՆՈՐ ԻՏԱԼԻԱՅ

Տեսնելով այն կարգադրութիւնը և ուսմանց ծրագրիները, որ ի գործ կը դրոյին վենետիկոյ Հայկական Մուրատ Ռաֆայէլեան արուեստական-լիկէոնին մէջ.

Խորհրդածութեան առնելով թէ պատշաճ է ընդունել այն Հայ երիտասարդներն, որ աւարտած լինին երկրորդակարգ ուսումներն վերոյիշեալ արուեստական-լիկէոնին մէջ, շարունակելու բարձրագոյն ուսումները (ի բաց առեալ ոսկայն իրաւագիտութեան և Գրութեանց և Իմաստասիրութեան ընթացքները) և Գեղեցիկ արուեստից ուսումները՝ Թագաւորութեան Համալսարանաց և բարձրագոյն ուսումնական հիմնարկութեանց և գեղեցիկ արուեստից Հաստատութեանց մէջ.

Լսելով Հասարակաց Կրթութեան վեհադոյն Խորհրդարանին ձայնը.

Լսելով Նախարարաց Խորհրդարանին ձայնը.

Ըստ առաջարկութեան Մեր Նախարար Գարեթուղարի Պետութեան՝ Հասարակաց Կրթութեան.

Վճռեցինք և կը վճռեմք.

ՄԻԱԿ 80 ԴՈՒԱԾ

Այն Հայազգի երիտասարդներն, որ աւարտած լինին երկրորդակարգ ուսումներն՝ վենետիկոյ Մուրատ Ռաֆայէլեան Հայկական արուեստական-լիկէոնին մէջ, իրաւունք ունին ընդունուելու կանոնաւորապէս՝ իբրեւ ուսանողք Թագաւորութեան Համալսարանաց և ուսումնական բարձրագոյն հիմնարկութեանց, և անոնց մէջ յառաջ վարելու մինչև վարդապետական աստիճանի ընդունելութիւնն՝ հետեւեալ ընթացքները.

a) della facoltà di medicina e chirurgia;

b) della facoltà di scienze matematiche, fisiche e naturali;

c) della scuola di applicazione per gli ingegneri, dopo aver conseguita la licenza fisico-matematica;

d) della scuola di farmacia pel conseguimento della laurea in chimica e farmacia e del diploma professionale;

e) della scuola agraria presso la R. Università di Pisa;

f) della scuola di medicina veterinaria.

I giovani armeni suddetti potranno pure iscriversi regolarmente presso gli istituti di belle arti, per seguirvi i corsi che in essi vengono dati, e conseguire il relativo diploma.

Ordiniamo che il presente decreto, munito del sigillo dello Stato, sia inserto nella Raccolta ufficiale delle leggi e dei decreti del Regno d'Italia, mandando a chiunque spetti di osservarlo e di farlo osservare.

Dato a Roma, addì 11 aprile 1897.

UMBERTO

G. GIANTURCO

Visto, Il Guardasigilli:

G. COSTA

Ազգիս ընդհանրութեան համար ուրախալի այս լրտես հետ՝ նա եւ կը ծանուցանենք որ լիկէոնս՝ մի եւ նոյն եւ աւելի եւս ընդարձակ ազատութիւններ եւ իրաւունքներ շատ ժամանակ է վեր վայելած է եւ կը վայելէ Գաղղիական Պետութեան մէջ:

ա) Բժշկութեան և վիրաբուժութեան մասնաճիւղ .

բ) Ձափաբերական, բնաբանական և բնական ուսմանց մասնաճիւղ .

գ) Ընթացք գործնական (քաղաքական-երկրաչափական) ճարտարապետութեան դրպրոցի, յետ ստանալու (Համալսարանի մէջ) բնական-չափաբերական բնութեանց ազատագիրը .

դ) Ընթացք Դեղագործական դպրոցի, ստանալու համար պատկաւորումն Տարրաբանութեան և Դեղագործութեան մէջ, և վերկայագիր արունստագործութեան .

ե) Ընթացք Երկրագործական դպրոցի՝ արքունի Համալսարանին Պիզայի .

զ) Ընթացք դպրոցի անասնաբոյժ բժշկութեան .

Վերոյիշեալ հայ երիտասարդը իրաւունք ունին նա և կանոնադրապէս ստորագրելու Գեղեցիկ Արունստից հիմնարկութեանց մէջ, հոն աւանդուած (գիտութեանց) ընթացքներն ուսանելու և անոնց յարաբերեալ վկայագրերն ընդունելու համար :

Կը պատուիրենք, որ այս հրամանագիրս Տէրութեան կնքով վաւերացուած՝ արձանագրուի իրաւից թագաւորութեան օրինաց և վճռոց պաշտօնական Հաւաքածոյին մէջ, ուղարկելով առ այն՝ որուն կը պատկանի՝ զայն ի գործ գնել և գործադրել տալ :

Տոշեալ ի Հռովմ, 11 յառջոր ապրիլի 1897.

ՀՈՒՄԲԵՐՏ

Ե. ՃԻՆԵՏՈՒԲԿՈՑ

Տեսեալ, Կնքապահ՝

Գ. ԿՈՍՏԱ

